

Vásárosnamény Város Önkormányzata Polgármesterétől

4800 Vásárosnamény, Tamási Á. u. 1.

Telefon: +36/45/470-022 Fax: +36/45/470-652

e-mail: hivatal@vasarosnameny.hu

honlap: www.vasarosnameny.hu

Szám: 151/3151-2/2018.

Készítette: Varga János a Beregi Múzeum igazgatója

A beszámoló elfogadásához egyszerű többség szükséges!

ELŐTERJESZTÉS
- a Képviselő-testülethez -

a Beregi Múzeum 2017. évi tevékenységéről és működésének feltételeiről szóló beszámoló elfogadására

(Készült: a Képviselő-testület 2018. április 26-i ülésére)

Tisztelt Képviselő-testület!

Vásárosnamény Város Önkormányzata Képviselő-testülete 2018. évi munkatervében április hónapban tűzte napirendre a Beregi Múzeum 2017. évi tevékenységéről és működésének feltételeiről szóló beszámoló megtárgyalását.

Az intézmény vezetője elkészítette a beszámolót, mely az előterjesztés mellékletét képezi a határozati javaslattal együtt.

Az előterjesztést az Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló önkormányzati rendelet (SZMSZ) 49. § (2) bekezdése alapján a Szociális, Egészségügyi és Művelődési Bizottság véleményezi.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a beszámolót tárgyalja meg és a mellékletét képező határozati javaslatot fogadja el.

Vásárosnamény, 2018. április 16.

Filep Sándor
polgármester

„Határozati javaslat”
Vásárosnamény Város Önkormányzata Képviselő-testületének
.../...(.....) önkormányzati határozata

**a Beregi Múzeum 2017. évi tevékenységéről és működésének feltételeiről
szóló beszámoló elfogadásáról**

A Képviselő-testület:

„A” változat:

Megtárgyalta és elfogadja a Beregi Múzeum 2017. évi tevékenységéről és működésének feltételeiről szóló beszámolót.

„B” változat:

Megtárgyalta és a következő módosításokkal fogadja el a Beregi Múzeum 2017. évi tevékenységéről és működésének feltételeiről szóló beszámolót:

A határozatot kapják:

1) Polgármester	(helyben),
2) Jegyző	(helyben),
3) Önkormányzati Osztály Vezetője	(helyben),
4) Beregi Múzeum igazgatója	(helyben).

Ellenőrizte:

.....
Dubniczné dr. Fórizs Erzsébet
osztályvezető

Az előterjesztés és a határozati javaslat törvényességi szempontból megfelel.

Vásárosnamény, 2018. április 16.

.....
Dr. Szilágyi Péter jegyző

2018 APR 19.

Ikt.szám: 151/3154-2/2018
Előadó: Szabóné Szuha Enikő

Jelentés a Beregi Múzeum 2017-ben végzett munkájáról

I. Bevezetés

A Beregi Múzeum 2017-ben az előző évtizedekben felállított szakmai színvonalhoz mérten folytatta tudományos, feldolgozó, ismeretterjesztő, közművelődési munkáját. A Múzeum immár élő kulturális központ, amely programjaival, előadásaival, kiállításával, foglalkozásaival fontos társadalmi szerepet tölt be a település, a térség, a megye életében.

Foglalkozásaink nagy népszerűségnek örvendenek, kutatószolgálatunkat is sokan veszik igénybe folyamatosan. Kitüntetett érdeklődés övezi az olyan országos programsorozatokat (Múzeumok Éjszakája, Múzeumok Őszi Fesztiválja), amelyhez a Beregi Múzeum is csatlakozott.

A Beregi Múzeum pályázatot nyújtott be a Magyarország 2017. évi központi költségvetéséről szóló 2016. évi XC. törvény 3. melléklet II. 4. b) pontja szerint „Járasszékhely múzeumok szakmai támogatására”. Intézményünk a pályázaton elnyert összegből a pályázati alcélok közül a „b) Gyűjtemény-feldolgozást elősegítő szakmai munka támogatása” alcélt kívánja megvalósítani, ezen belül pedig a fejlesztéshez szükséges számítástechnikai eszközök beszerzését (számítógép, laptop, fényképezőgép, szkennel, szerver). 2018-ban a digitalizálási munkához szükséges eszközkészletünket szeretnénk bővíteni, melyhez a jelen pályázat jó lehetőséget kínál.

A húsvétot megelőző nagyhéten, 2017. április 6. és április 12. között fogadtuk az Eötvös József Általános Iskola tanulóit tojásfestésre. A tanulók mellett a helyi Idősek Otthonának lakói is kipróbálták a hagyományos beregi tojásfestés technikáit a múzeum munkatársainak segítségével.

2017. május 9-én és május 11-én várostörténeti sétára invitáltuk a város lakóit. Az előadással egybekötött séta során a helyi érdeklődők jobban megismerhették lakóhelyüket és annak legfontosabb nevezetességeit.

2017. május 21-én intézményünk részt vett a Városi Gyermeknap rendezvényén. Munkatársaink segítségével a gyerekek népi eszközös játékokat (gólyaláb, medvetalp, mocsárjáró, ugrálózsák stb.) próbálhattak ki.

2017. június 24-én, a Múzeumok Éjszakáján folklórbemutató, gasztronómia, táncbázis, éjszakai tárlatvezetés és tűzugrás várta az érdeklődőket. Két új, előadással egybekötött időszaki kiállítást is megnyitottunk. Az egyik fényképes időutazásra invitált, a másik a Múzeum gyűjteményében található furcsa tárgyakat mutatta be.

A Beregi Múzeum 2017-ben is csatlakozott a Zoárd-napi Sokadalom című városi rendezvényhez. A „Strandszezon és fürdődressz” című kiállításon keresztül a vendégek bepillantást nyerhettek a régi idők strandolási szokásaiba, fürdőruha-viseletébe. A múzeumi totó is a kiállításhoz kapcsolódott, a helyesen kitöltők között egy eredeti beregi keresztiszemes hímzéssel díszített futót sorsoltunk ki.

Október 14-én nagy érdeklődés mellett nyitottuk meg *A kerékpározás története* című időszaki kiállítást, amelyet a Magyar Műszaki és Közlekedési Múzeum adott kölcsön.

Idén is részt vettünk a Múzeumok Őszi Fesztiválja nevű országos rendezvénysorozatban. Az általános és középiskolások számára rendezett múzeumpedagógiai foglalkozásokon a diákok megismerkedhettek a múzeum művészi és háztartási vasöntvény-kiállításával, a vasöntvénykészítés állomásaival, miközben kirakóztak, „tüzet raktak”, mintákat csoportosítottak. Ezt követően a gyakorlatban is kipróbálhatták a formakészítést és az öntészetet: olvadt vas hiányában gipszet öntöttek az általuk készített formába, mintául Magyarország címere szolgált. A foglalkozásokat október 16. és október 27. között vezették a diákcsoportoknak a Múzeum munkatársai.

A Beregi Múzeum a 2017-es esztendőben is részt vett a város által rendezett adventi kézműves programon. Az alkalomnak december 13-án a Művelődési Központ kiállítóterme adott otthont.

Ismeretterjesztő cikkekkel, aktuális múzeumi információkkal rendszeresen jelentkeztek munkatársaink a helyi sajtóban.

II. Személyi, szervezeti változások

Múzeumunk jelenleg 2 fő muzeológussal, 2 múzeumi szakemberrel és 2 takarító-teremőrrel működik.

Szakalkalmazottak:

- **Varga János**
múzeumigazgató–etnográfus
- **Kissné Gráf Éva**
történész (2017. augusztusa 31-ig)
- **Filepné Kiss Renáta**
történész (2017. szeptember 1-től)
- **Szász Csaba**
múzeumpedagógus
- **Tóthné File Dóra**
múzeumi tárlatvezető

Technikai munkatársak:

- **Nagy János**
- **Bakó Zoltán**

A látogatóink igényeinek megfelelően rugalmas a nyitva tartásunk, vagyis a hivatalos nyitvatartási időn túl is a közönség rendelkezésére állunk, ha ezt jelzik a honlapunkon található elérhetőségeinken.

III. GYŰJTEMÉNYI MUNKA

1. Gyűjteménygyarapítás

Néprajz

2017-ben 28 darab tárggyal gyarapodott a néprajzi gyűjteményünk. (Leltári szám: 2017.1.1. – 2017.7.5.)

Leltározott tárgyi gyűjteményünk jelenleg 13.310 darab.

Történeti tárgyi és dokumentum gyűjteményünk

Történeti dokumentumtárunkba 27 tételt leltároztunk be.

(Leltári szám: D. 2017. 1. 1. – 2017. 12. 1.)

Állományunk jelenleg 11.888 darab leltározott dokumentumot és 2.432 darab tárgyat tartalmaz.

Digitális fotók

2017-ben a Beregi Múzeum digitális fotóinak száma **4.889** darabbal gyarapodott. Ezen képi dokumentumok múzeumi és múzeumon kívüli eseményekről, programokról, valamint

kiállításokhoz és tudományos kutatói munkához kapcsolódva készültek.

A hely című műsor felvétele: 9 db
A kerékpározás története: 281 db
Adventi foglalkozás: 84 db
Csutkai Csaba fotókiállítás-megnyitó: 23 db
Díszruhák kiállítás-megnyitó: 46 db
Erdő közepében kiállítás-megnyitó: 210 db
FIKSZ-foglalkozás, kenyérlángos sütés: 92 db
Gyere velünk a Beregi Múzeumba: 897 db
Gyermeknap: 138 db
Hon- és népismeret óra 5.C: 22 db
Húsvéti tojásfestés: 179 db
Idősek otthona előadás: 17 db
Kenyérsütés: 51 db
Könyvtári tábor: 64 db
Málenkij robot – Emlékmű fotók: 60 db
Múzeumok Éjszakája: 385 db
Múzeumok Őszi Fesztiválja: 763 db
Múzeumpedagógiai évnnyitó: 118 db
Naményi vagyok, nem turista: 310 db
Premier 30 kályha: 50 db
Reformáció emlékoszlop-avatás: 80 db
Sonkád – Örökségnap: 2 db
TÁMOP-foglalkozások: 580 db
Vitkai templom: 99 db
Zoárd-napi Sokadalom: 329 db

További **616 db** tárgyfoto készült az online adatbázisunk, a *Digitális Múzeum* bővítéséhez a raktárainkban őrzött műtárgyokról.

Múzeumi könyvtár

A könyvtári gyűjtemény feldolgozását folyamatosan végzik a múzeum munkatársai az új leltárkönyv szerint.

2017-ben is folytattuk a már bejelentett könyvek újraeléltározását, valamint ezzel párhuzamosan az újonnan bekerült példányok is leltározás alá kerültek. Az érintett időszakban 28 könyvet leltároztunk be, amelyből az új példányok száma 27 darab.

A könyvtári gyűjtemény jelenleg 1.655 darabból áll.

Legkiemelkedőbb tárgye gyűjtemény, tárgy:

Dömök János kisvárdai lakos egy *Premier 30* típusú kályhát adományozott múzeumunknak, miután azt felújította és működőképes állapotba hozta. A kályhát a Salgótarjáni Vasöntöde és Tűzhelygyárban készítették az 1950-es években. 2017.5.1.1-6. leltári számokon leltároztuk be.

Gyűjtési napok száma: 18

Varga János: 12 nap

Kissné: 6 nap

2. Nyilvántartás

- Néprajzi anyagban: 28 darab tárgy 2017.1.1. – 2017.7.5.-ig
- Történeti anyagban: 27 tétel, D. 2017. 1. 1. – 2017. 12. 1.
- Könyvtári anyagban (új, szabványos leltárkönyv alapján): 1628-tól 1655-ig.

Műtárgyvédelem

A Máthé-kúria raktáraiban a raktárhelyiségek megfelelő átalakítását folyamatosan végezzük. A régi állandó kiállítás lebontott installációinak helyére beépített polcrendszer bővítését Nagy János és Bakó Zoltán technikai munkatárs végzi. Itt helyezzük el a már megtisztított, konzervált, azonosított és rendszerezett fa műtárgyakat. A rendezéssel a műtárgyak zsúfoltságát is igyekszünk mérsékelni.

IV. TUDOMÁNYOS TEVÉKENYSÉG

A szakalkalmazottak tudományos tevékenységei elsősorban a múzeum aktuális időszak kiállítási anyagához kapcsolódnak, illetve azon témákhoz, amelyekből a múzeum munkatársai publikációt készítenek. Ezenfelül segítséget nyújtanak a kutatószolgálatot igénybe vevőknek, valamint olyan esetekben is, amikor a múzeum segítségét kérik adott témákhoz kapcsolódóan, amelyek a múzeum tárgyi és írásos emlékein keresztül elérhetők.

Varga János a múzeumi gyűjteményben az Ujhelyi-féle fotóhagyatékot kutatta. A néprajzi gyűjtemény egyes fából készült tárgyegyütteseit népművészeti szempontból vizsgálta. Kutatásokat végzett a református templomok népművészetével kapcsolatban *A reformáció művészeti öröksége a Felső-Tisza-vidéken* című előadáshoz. Összegyűjtötte és feldolgozta a múzeum történeti gyűjteményében található vásárosnaményi várral kapcsolatos dokumentumokat a *Várostörténeti sétához*. Kutatott, feldolgozott és előadást készített a *Kostók és disznóepe*, illetve a *Strandszezon és fürdődressz* című időszak kiállításokhoz. A múzeumi gyűjtemény és egyéb források segítségével kutatott és előadást készített a Balázs József Városi Könyvtár és Művelődési Központban megrendezett *Díszgyenruhák* című időszak kiállítás megnyitójára.

Kissné Gráf Éva feldolgozta a múzeumi gyűjteményben lévő helytörténeti jelentőségű fényképeket és helytörténeti kutatást végzett a „*Naményi vagyok, nem turista*” elnevezésű várostörténeti sétához és a *Naményi időgép* című előadáshoz. Összegyűjtötte a múzeum történeti dokumentumtárában és tárgyi gyűjteményében található I. világháborúra vonatkozó emlékeket.

Megjelent munkák, cikkek:

Varga János:

- Pusztai László, a tiszteletbeli naményi emlékére. Új Beregi Élet, 2017. január 3. o.
- Gombita Sándor (1928-2017) Új Beregi Élet, 2017. január 8. o.
- Az inge aljával megfüstölte – Szerelmi varázslás Beregben. Új Beregi Élet, 2017. március 8. o.
- Gyerünk a szabadba! Új Beregi Élet, 2017. május 6. o.
- Strandszezon és fürdődressz – A Beregi Múzeum a Zoárd-napon. Új Beregi Élet, 2017. július 10. o.
- Reformáció és élő népművészet – Beregi fafaragók sikere. Új Beregi Élet, 2017. augusztus 7. o.
- A beregi népművészet nyomában. Új Beregi Élet, 2017. október 5. o.

- Családneveink nyomában. Új Beregi Élet, 2017. november 6. o.
- Családneveink nyomában 2. Új Beregi Élet, 2017. december 10. o.

Kissné Gráf Éva:

- Az utolsó lakó. Új Beregi Élet, 2017. március 9. o.
- Naményi vagyok, nem turista! (invitáló) Új Beregi Élet, 2017. április 2. o.
- Várostartörténeti séta a Beregi Múzeummal. Új Beregi Élet, 2017. június 14. o.

Szász Csaba:

- Sárkányölő Szent Györggyel a hideg ellen. Új Beregi Élet, 2017. január 4. o.
- Öntőformába hozunk. „Munkácsolás” a múzeumban. (invitáló) Új Beregi Élet, 2017. április 5. o.
- Húsvétra készültünk kicsikkel-nagyokkal. Új Beregi Élet, 2017. május 9. o.
- Éjszaka a Múzeumban (invitáló) Új Beregi Élet, 2017. június 14. o.
- Múzeumok Éjszakája a Beregi Múzeumban. Új Beregi Élet, 2017. augusztus 5. o.
- Strandszezon és fürdődressz kiállítás a Zoárd-napi Sokadalomban. Új Beregi Élet, 2017. augusztus 5. o.
- Mesterek és alkotók a Múzeumok Őszi Fesztiválján. (invitáló) Új Beregi Élet, 2017. szeptember 5. o.
- A kerékpározás története a Beregi Múzeumban. (invitáló) Új Beregi Élet, 2017. szeptember 5. o.
- Tekervényes történet a Múzeumban. Új Beregi Élet, 2017. október 7. o.
- Öntőde a múzeumban. Új Beregi Élet, 2017. november 6. o.

Filepné Kiss Renáta:

- Téli „harcok” az első világháborúban. Új Beregi Élet, 2017. december 8. o.

7. Továbbképzések

Továbbképzés jellegű rendezvények

- Varga János részt vett Sulyok József *1956 forradalmi napok Vásárosnamény Sztálin utca 49* című könyvének bemutatóján 2017. január 16-án a Művelődés Központban.
- Kissné Gráf Éva és Varga János rész vettek *Pusztai László temetésén* 2017. január 27-én.
- A „*Kultúrházak éjjel-nappal*” programsorozat részeként Varga János, Kissné Gráf Éva és Tóthné File Dóra részt vettek az *Elvesztett évek nyomában* című könyv bemutatóján 2017. február 10-én a gergelyiugornyai kultúrházban.
- Varga János, Kissné Gráf Éva, Szász Csaba részt vettek a Valaczkai Erzsébet munkáiból rendezett *Erdő közepében* című képzőművészeti kiállítás megnyitóján, és az ahhoz kapcsolódó Vári István *Vadászatok a Beregben és azon túl* című könyvének bemutatóján 2017. február 16-án a Művelődési Központban.
- Varga János, Vargáné Hegedűs Eszter, Kissné Gráf Éva, Tóthné File Dóra és Szász Csaba részt vettek a Sóstói Múzeumfaluban megrendezett *Múzeumpedagógiai Konferencián* 2017. február 28-án.
- Varga János részt vett a *Múzeumigazgatók Országos Konferenciáján* 2017. március 8-án Visegrádon.

- *Beregi Múzeum Baráti Köre* ülést tartott 2017. március 9-én.
- Varga János, Kissné Gráf Éva, Tóthné File Dóra részt vettek az *1848-49-es forradalom és szabadságharc* évfordulójára rendezett városi ünnepségen 2017. március 14-én.
- Varga János előadást tartott a *Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési és Könyvetgazdálkodási Ügynökség* által szervezett *Örökségnapon* 2017. március 18-án Sonkádön.
- Varga János, Kissné Gráf Éva és Tóthné File Dóra részt vettek *Győrfi András Ernő: Csicseri, Leveli és a többiek* című verseskötetének bemutatóján 2017. április 11-én a Művelődési Központban.
- Varga János részt vett a *Néprajzi Múzeumok Regionális Találkozásán* 2017. április 24-én Sóstón.
- Varga János részt vett a *Cselekvő Közösségek* által szervezett *Közművelődési Konferencián* 2017. május 9-én a Művelődési Központban.
- Varga János és Szász Csaba faragott emléktábla-avatáson vettek részt a *Reformáció 500 éves évfordulója* alkalmából 2017. június 30-án.
- Varga János *ünnepi istentiszteleten* vett a vásárosnaményi református templomban 2017. augusztus 20-án.
- Varga János és Filepné Kiss Renáta részt vettek a *Bibliatörténeti Kiállítás* megnyitóján a 2017. szeptember 1-jén a Művelődési Központban.
- Filepné Kiss Renáta és Szász Csaba részt vettek a Szentendrei Skanzenben megrendezett *Múzeumpedagógiai Évnyitón* 2017. szeptember 25-én.
- Varga János *író-olvasó találkozón* vett részt 2017. október 4-én a Balázs József Városi Könyvtárban.
- Varga János, Tóthné File Dóra, Szász Csaba és Filepné Kiss Renáta részt vettek a Sóstói Múzeumfaluban megrendezett *MOKK Regionális Szakmai Konferencián* 2017. október 5-én.
- Varga János, Szász Csaba és Filepné Kiss Renáta részt vettek *Csutkai Csaba fotókiállításának megnyitóján (Bereg a mosolygó szentek földje)* 2017. október 10-én a Művelődési Központban.
- Varga János részt vett *Balázs József halálának 20. évfordulója alkalmából szervezett megemlékezésen* 2017. október 12-én a Vitkai Kultúrházban.
- Filepné Kiss Renáta részt vett *Koncz Gábor színművész önálló estjén* 2017. október 12-én a Művelődési Központban.
- Varga János, Tóthné File Dóra és Filepné Kiss Renáta részt vettek az *1956-os forradalom és szabadságharc* évfordulójára rendezett városi ünnepségen és az azt követő koszorúzáson 2017. október 20-án.
- Varga János, Tóthné File Dóra, Szász Csaba, Nagy János, Bakó Zoltán és Filepné Kiss Renáta szakmai továbbképzésen vettek részt 2017. november 9-én a Sóstói Múzeumfaluban, a Jósza András Múzeumban, a Báthori István Múzeumban és a Szatmári Múzeumban.
- Varga János, Tóthné File Dóra, Szász Csaba és Filepné Kiss Renáta *Megyei Múzeumpedagógiai Továbbképzésen* vettek részt a Sóstói Múzeumfaluban 2017. november 23-án.
- Varga János és Filepné Kiss Renáta részt vettek a Kispesti Helikon Kulturális Egyesület „*Ars Sacra*” nevű kiállításának megnyitóján 2017. december 4-én a Művelődési Központban.

8. Kutatószolgálat külső kutatók számára

Történeti dokumentumtárunk, adattárunk és múzeumi könyvtárunk továbbra is a külső kutatók rendelkezésére áll. A munkában számíthatnak szakalkalmazottaink segítségére.

1. Bancsi Teodóra az Eötvös családot kutatta 2017. január 31-én.
2. Magyar István (Nemzeti Örökség Intézet) a vásárosnaményi GULAG-emlékművekkel kapcsolatban kért információkat és fotókat 2017. február 23-án.
3. Dr. Józsefné Babó Gabriella kiállítási anyag ügyében kért szakmai segítséget.
4. Kanyó László gelénesi lelkész, a Nyíregyházi Egyetem angol-történelem szakos hallgatója házi dolgozatának megírásához kért anyagot a Beregi Múzeum történetéről 2017. április 13-án.
5. Rudda Mihály a beregi cigányságról kutatott a fotótárban 2017. július 11-én.
6. Szabó Károly 1946-ból és 1947-ből származó pénzeket kutatott 2017. július 18-án.
7. Szabó Renáta, az Eötvös Lóránd Tudományegyetem régész szakos hallgatója a vámosatyai Büdvár régészeti emlékeit kutatta, rajzolta 2017. július 31-től augusztus 4-ig.
8. Lénárt Sándor Vásárosnamény történetével kapcsolatban kért szakmai segítséget 2017. november 13-án.
9. Simkó Csilla tartalékos főhadnagy Gheorge Vanyi román katonáról kért információt 2017. november 14-én.
10. Balogh Géza fafaragó a Beregre jellemző faragási motívumokkal kapcsolatban végzett kutatásokat.
11. Veres Antal beregdaróci lakos a rokkákat kutatta a múzeum gyűjteményében.
12. Szucsányi Károly, a Barabásban található Szucsányi Értéktár gyűjteményével kapcsolatban kért szakmai véleményt.
13. Csibi Kinga, a Ganz Ábrahám Öntödei Múzeum vezetője az öntöttvas-gyűjteményhez kért szakmai segítséget.
14. Jakab Attila, a Jósa András Múzeum régésze Eördögh Dániel számadáskönyveit kutatta a múzeum történeti dokumentumtárában.
15. Komiszár Dénes, a Jósa András Múzeum történésze Tomcsányi Vilmos Pál életével kapcsolatban kért szakmai segítséget 2017. november 29-én.
16. Kristán Zoltán, a tiszaszalkai Hétvezér Baptista Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola képviselőjében kért szakmai segítséget 2017. december 8-án. Az iskola Értéktár Versenyen vett részt.

8.a Munkatársak kutatásai

Varga János

- A múzeumi gyűjtemény tárgyi emlékeit tanulmányozta a *Kostök és disznóepe* című időszak kiállításához.
- A vásárosnaményi és környékbeli nemesi családok szabadidős tevékenységével, fürdőzési viseletével kapcsolatos forrásokat tanulmányozta és gyűjtötte össze a *Strandszezon és fürdődressz* című időszak kiállításához.
- A múzeumi gyűjtemény és egyéb források segítségével kutatott és készített előadást a Balázs József Városi Könyvtár és Művelődési Központban megrendezett *Díszegyenruhák* című időszak kiállítás megnyitójára.

Kissné Gráf Éva

- Az Eötvös családdal kapcsolatban végzett kutatásokat a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Levéltárban.
- Vásárosnamény történetével kapcsolatos forrásokat tanulmányozta és gyűjtötte össze a *Várostörténeti sétához*.
- Vásárosnamény történetével kapcsolatos forrásokat gyűjtötte össze és dolgozta fel a *Naményi időgép* című előadáshoz.

Szász Csaba

- A művészi és háztartási vasöntvények történetét és tárgyi anyagát kutatta a múzeumi gyűjteményben a *Múzeumok Őszi Fesztiválja* programjához.

Filepné Kiss Renáta

- Az első világháború beregi vonatkozásaival kapcsolatban végzett kutatásokat a múzeum történeti adattárában és tárgyi gyűjteményében.

Konferenciák-előadások:

Kiállítás-megnyitás:

1. 2017. június 24.

Kostök és disznóepe című időszak kiállítás a Beregi Múzeumban (Varga János).

2. 2017. június 24.

Naményi időgép című időszak kiállítás a Beregi Múzeumban (Kissné Gráf Éva).

3. 2017. július 8.

Strandszezon és fürdődressz című időszak kiállítás (Varga János, Zoárd-napi Sokadalom, Vásárosnamény, Kraszna-part).

4. 2017. szeptember 14.

A kerékpározás története című időszak kiállítás a Beregi Múzeumban (Varga János).

5. 2017. november 14.

Díszegyenruhák című időszak kiállítás a Balázs József Városi Könyvtár és Művelődési

Központban (Varga János).

Előadások:

1. 2017. március 18.

Varga János előadást tartott Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési és Környezetgazdálkodási Ügynökség által szervezett *Örökségnapon*, Sonkádön.

2. 2017. március 29.

Kissné Gráf Éva várostörténeti előadást tartott a helyi idősek otthonában.

3. 2017. április 24.

Varga János előadást tartott a Sóstói Múzeumfalva által megrendezett *Néprajzos muzeológusok I. regionális találkozóján*.

4. 2017. május 9. és május 11.

A Közösségek hete program keretében „*Naményi vagyok, nem turista*” elnevezésű várostörténeti sétán Kissné Gráf Éva előadást tartott Vásárosnamény történetéről és nevezetességeiről.

5. 2017. szeptember 13.

Varga János szakmai tárlatvezetést tartott a Vásárosnaményba érkezett Csiszár Ákos és a Debreceni Református Kollégium egykori diákjai számára.

6. 2017. szeptember 30.

Varga János szakmai tárlatvezetést tartott a *Pest-Budai Kézműves és Népművészeti Közhasznú Egyesület* városunkba látogató tagjai számára.

V. KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZÖNSÉGSZOLGÁLATI TEVÉKENYSÉG

Közművelődési koncepciónk múzeumunk fennállása óta az „élő múzeum” megteremtése.

Ezt a célt szolgálják rendezvényeink, valamint múzeumpedagógiai foglalkozásaink, melyek szervezése során mindig odafigyelünk arra, hogy a különböző korosztályok érdeklődését kielégítsük.

A 2017-es esztendőben is számos programmal vártuk az érdeklődőket.

A „Beregi ízek a múzeumban” című TÁMOP-pályázatunk fenntartási időszakában helyi és környékbeli óvodásoknak, általános- és középiskolásoknak tartottunk foglalkozásokat. Összesen 12 csoport látogatott el hozzánk: a legkisebbeket játékos feladatokkal fogadtuk, míg a nagyobbak régi népi ételeket készíthettek el.

A húsvétot megelőző nagyhéten, 2017. április 6-12-ig fogadtuk a Eötvös József Általános Iskola tanulóit tojásfestésre, valamint a helyi Idősek Otthonának lakói is kipróbálták a hagyományos beregi tojásfestés technikáit. Fiatalok és idősek viaszolással és berzseléssel festették a tojásokat, és megismerték a Beregre jellemző ősi mintákat. A helyi általános iskola diákjai tehát begyakorolhatták, az Idősek Otthona lakói pedig feleleveníthették a hímes-készítés mozdulatait a Múzeum munkatársainak segítségével.

A vásárosnaményi Babus Jolán Kollégium *Arany János Tehetséggondozó Programjának* résztvevői tárlatvezetésen vettek részt, amit kincskereső játék egészített ki.

2017. május 9-én és május 11-én a *Közösségek hete* program keretében „*Naményi vagyok, nem turista*” elnevezésű várostörténeti sétára indultunk helyi érdeklődőkkel.

2017. május 21-én részt vettünk a Városi Gyermeknap rendezvényén. A múzeum munkatársai a játszótéren várták a gyerekeket, akik népi eszközös játékokat (gólyaláb, medvetalp,

mocsárjáró, ugrálózsák stb.) próbálhattak ki.

2017. június 20-án foglalkozást tartottunk a Balázs József Városi Könyvtár táborozóinak. Kenyérlángost sütöttünk a fiatalokkal, és tárlatvezetést tartottunk részükre.

A Beregi Múzeum idén is csatlakozott a *Múzeumok Éjszakája* országos rendezvénysorozatához, ahol 2017. június 24-én a Tomcsányi-kastély parkjában a Bihari Banda néptánc- és folklórbemutatóját a látványkonyha illatai és ízei egészítették ki. A kisebbeket népi játékokkal, a nagyobbakat éjszakai tárlatvezetéssel is vártuk. Az este folyamán két, előadással egybekötött időszaki kiállítást is megnyitottunk: a „*Naményi időgép*” című kiállítás fényképes időutazásra hívott, míg a „*Kostök és disznóepe*” című kiállítás megdöbbentő és furcsa tárgyakat vonultatott fel a múzeum gyűjteményéből. Sötétedés után táncházzal és tűzugrással zárult a rendezvény.

Idén is részt vettünk a *Zoárd-napi Sokadalomban*, ahol a vendégek a „*Strandszezon és fürdődressz*” című kiállítást tekinthették meg a Múzeum sátorában. A múzeum fotóarchívumából egy olyan válogatást mutattunk be a nagyközönségnek, amelyen keresztül bepillantást nyerhettünk a régi idők – az elmúlt száz év – strandolási szokásaiba. Megcsodálhattuk a ma már megmosolyogtató korabeli fürdőruhákat, a két világháború közötti stranddivatot. Ehhez kapcsolódott a múzeumi totó is: a helyesen kitöltők között eredeti beregi keresztzemes hímzéssel díszített futót sorsoltunk ki.

Magyarország 2016. évi központi költségvetéséről szóló 2015. évi C. törvény 3. melléklet II. 5. b) pontja szerint meghatározott „Járásszékhely múzeumok szakmai támogatására” fordítható központosított előirányzatból Vásárosnamény Város Önkormányzata az Emberi Erőforrások Minisztériumának döntése alapján vissza nem térítendő támogatást nyert a „Gyere velünk a Beregi Múzeumba” elnevezésű programjának megvalósításához, melynek célközönsége az óvodás korosztály. A vásárosnaményi járásból ebben az évben 14 óvodás csoportot fogadtunk, akik játékos keretek között ismerkedhettek meg a múzeummal. A gyerekek először életkoruknak megfelelő foglalkozásokon vettek részt, majd az udvaron gólyalábaztak, mocsárjáróztak, vagy medvetalppal lépegettek.

Ezzel a programmal intézményünk hozzájárult a területi egyenlőtlenség felszámolásához és hozzáférhetővé tette a Bereg kulturális örökségét. A programsorozathoz kiadvány formájában módszertani anyagot is készítettünk.

A *FIKSZ-tábor* résztvevői kenyérlángost sütöttek és munkatársunk tárlatvezetést tartott részükre 2017. augusztus 8-án.

2017-ben újból részt vettünk a *Múzeumok Őszi Fesztiválja* elnevezésű országos rendezvénysorozatban, amelynek keretén belül 230 tanulót fogadott a múzeum. Az „*Öntőformába hozunk!*” című múzeumpedagógiai foglalkozásunkra jelentkezők megismerkedhettek a múzeum méltán híres művészi és háztartási vasöntvény-kiállításával. A diákok az öntöttvaskályhákon keresztül megismerték a vasöntvénykészítés állomásait a vasércbányáktól az olvasztókemencén át egészen az öntödékig, miközben kirakóztak, „tűzet raktak”, mintákat csoportosítottak, de volt, aki kályhakészítő mesternek állt. Ezt követően kipróbálták a gyakorlatban is a formakészítést és az öntéset: olvadt vas hiányában gipszet öntöttek az általuk készített formába, mintául Magyarország címere szolgált.

A város által rendezett adventi kézműves programon a múzeum munkatársainak segítségével a gyerekek karácsonyfa díszeket készíthettek, amelyeket a múzeum gyűjteményében található guzsalytalp faragott motívumairól készített rajzok díszítettek.

Hon-és népismeret óra keretében *Régi lakás berendezési tárgyai* című múzeumpedagógiai foglalkozáson vettek részt a helyi Eötvös József Általános Iskola 5. osztályos tanulói.

2. Kiállítások

Állandó kiállítások:

- *A „Tiszteletes Úr” – Csiszár Árpád emlékszoba.* Megnyitás éve: 2007. augusztus 29.
- *Szerelem a Tiszaháton – A beregi vászon.* Megnyitás éve: 2007. augusztus 29.
- *A szemtakarótól a szemfedőig – A születéstől a halálig.* Megnyitás éve: 2007. augusztus 29.
- *A beregi gyász.* Megnyitás éve: 2007. augusztus 29.
- *A beregi falvak patrónusai – A megterített asztal.* Megnyitás éve: 2007. augusztus 29.
- *A kastély lakói – Lónyay-Tomcsányi emlékszoba.* Megnyitás éve: 2007. augusztus 29.
- *Beregi művészi és háztartási vasöntvények.* Megnyitás éve: 2007. augusztus 29.
- *Bereg régészeti emlékei.* Megnyitás éve: 2007. augusztus 29.
- *Műtárgy látványraktár – Kerámia-gyűjtemény.* Megnyitás éve: 2007. augusztus 29.

4 új időszak kiállítást rendeztünk:

1. *Kostók és disznóepe.* A Beregi Múzeum tárgyi gyűjteményéből válogatott furcsa és megdöbbentő tárgyak bemutatása. (Múzeumok Éjszakája)
2. *Naményi időgép.* Városunk múltbéli és jelenlegi utcaképeinek, épületeinek bemutatása fotókon keresztül. (Múzeumok Éjszakája)
3. *Strandszezon és fürdődressz.* Régi fürdőruhadívat és a néhány évtizeddel ezelőtti ugornyai Tiszapart bemutatása. (Zoárd-napi Sokadalom)
4. *A kerékpározás története.* A tárlat kerékpáralkotásokon és korabeli plakátokon keresztül bemutatta az elmúlt 200 év technikai, formai újításait, kísérleteit.

Előző évről áthúzódó időszak kiállítások:

1. *Fából faragott beregi világ* (Baráth Sándor fafaragó népi iparművész alkotásai)
2. *Rádiómatuzsálemek* (Páll István rádiógyűjtő kollekciónak)
3. *Szemléltetés a régi iskolában.* A Máthé-kúriában látható iskolatörténelmi kiállítás, folyamatosan aktualizált tartalmakkal.
4. *Vőfélykendők, vőfélyversek.* Régi idők lakodalmanak bemutatása írott, képi és tárgyi emlékeken keresztül
5. *„Biztos hatásáért a pénz visszafizetése mellett kezéskedtetik”* – a Beregi Múzeum kalendárium-gyűjteményéből válogatott érdekes, megmosolyogtató hirdetések, reklámok bemutatása.

3. A kiállításához kötődő közművelődési és közönségszolgálati tevékenységek

3.a. Látogatók száma:

Felnőtt fizető: 544

Kedvezményes: 1.491

Ingyenes: 12.500

Összesen: 14.535

3.c. Tárlatvezetés – tájékoztatás

Minden esetben nagy hangsúlyt fektettünk a tárlatvezetés minőségére és igyekszünk a látogatók igényeihez alkalmazkodni.

Ebben az évben 125 tájékoztatás és tárlatvezetés történt.

Tóthné File Dóra: 61

Varga János: 10

Szász Csaba: 15

Kissné Gráf Éva: 8

A többi a teremőrök:

Nagy János: 12

Bakó Zoltán: 19

Ebből magyar nyelvű: 115

Idegen nyelvű (angol): 10

Tárlatvezetések:

A tárlatvezetés az állandó és időszaki kiállítás részletes bemutatását jelenti múzeumi kísérvél.

A múzeum célja, hogy minden látogató az igényének megfelelő tájékoztatást kapja. Külön figyelmet fordítunk az óvodás és iskolás csoportoknak, hiszen ebben az életkorban nagyon meghatározó, hogy milyen hatások és benyomások érik a gyermeket múzeumlátogatása során. Ezért minden esetben szem előtt tartjuk a diákok élettani sajátosságait, és ennek megfelelően alakítjuk a tárlatvezetések hangulatát.

A hagyományos tárlatvezetésekén túl lehetőség van tematikus múzeumlátogatásra is, amely előzetes bejelentkezést igényel. Ennek során az állandó kiállításnak csak egy adott, az iskolai tananyaghoz szorosan kapcsolódó részét dolgozza fel a csoport múzeumpedagógus segítségével.

4. Sajtó

A húsvétot megelőző nagyhéten a helyi általános iskolásokat invitáltuk tojásfestésre, valamint a múzeum munkatársainak segítségével a helyi idősek otthonának lakói is kipróbálták a hagyományos beregi tojásfestés technikáit. Az erről készült felvételek a Beregi Hírek jóvoltából az interneten megtekinthetők.

A Közösségek Hete program keretében a „*Naményi vagyok, nem turista*” elnevezésű várostörténeti sétára indultunk helyi érdeklődőkkel, amelyről felvételt készített a Beregi Hírek. A felvétel elérhető a YouTube-on.

A *Múzeumok Éjszakájának* programjairól készített felvételek megtekinthetők a YouTube-on a Beregi Hírek jóvoltából.

A „*Gyere velünk a múzeumba*” című projekt keretein belül megvalósításra került óvodásoknak szóló foglalkozássorozatról videofelvételeket készített a Beregi Hírek, melyek szintén a YouTube-on érhetőek el.

A Kölcsey Tv *Vig-kend* című műsorában Varga János, a Beregi Múzeum igazgatója tájékoztatta a nézőket a Múzeum 2017. évi programjairól. Az interjú a YouTube-on megtekinthető.

A *Hazahúzó* című műsor stábja Varga János és Vargáné Hegedűs Eszter közreműködésével felvételt készített a Beregi Múzeumról 2017. július 27-én és július 28-án, amelyeket október 17-én az ATV-n és október 20-án az Echo TV-n sugároztak.

A *Kerékpározás története* című időszaki kiállítás megnyitójáról videofelvételt készített a Városi Tv, valamint a Beregi Hírek, melyek közül az utóbbi a YouTube-on elérhető.

A *Magyar Rádió* műsort készített a Beregi Múzeumról 2017. november 24-én (*A hely*), amelyet december 1-jén sugároztak.

A Kelet-Magyarország fotósai rendszeresen készítenek fotókat a *Beregi kincsei* című állandó kiállításokról és az időszakos kiállításokról, melyek időközönként megjelennek a Kelet-Magyarország különböző lapszámaiban.

A helyi Új Beregi Élet, a megyei Kelet-Magyarország újságok, illetve a Beregi Hírek, a Három Határ Hírei és a szon.hu internetes portálok rendszeresen beszámolnak programjainkról.

Múzeumi honlapunkat (www.beregi-muzeum.hu) folyamatosan szerkesztjük, új tartalmakkal, naprakész információkkal látjuk el.

Emellett az „Együtt Bereg kultúrájáért” című projekt honlapja (www.beregkultura.hu) is elérhető a közönség számára.

A Beregi Múzeumnak saját Facebook-oldala is van (www.facebook.com/beregimuzeumvnameny). Itt is rendszeresen megjelenünk programjainkkal, aktualitásainkkal és az ezekhez kapcsolódó fotókkal.

A múzeum valamennyi munkatársa részt vesz a programokhoz, kiállításokhoz kapcsolódó meghívók, szórólapok, plakátok tervezésében, szerkesztésben és kivitelezésében.

VI. SZAKMAI ÉS TÁRSADALMI KAPCSOLATOK

1. Nemzetközi kapcsolatok

- Folyamatos kapcsolatban állunk a szlovákiai Csontos Árpáddal és feleségével, akikkel a Vladár–Tomcsányi családra vonatkozó kutatásainkat egyeztetjük.

2. Hazai kapcsolatok

- Varga János aktív tagja a Pulszky Társaság Kismúzeumi Tagozatának.
- A megyei múzeumokkal folyamatos kapcsolatban vagyunk, munkánk során bizalommal fordulunk egymáshoz.
- A megyei hatókörű Jóna András Múzeum kollégái szaktanácsot adnak olyan témákban, amelyekre nincsenek a múzeumnak külön szakalkalmazottai.
- Továbbra is szívesen nyújtunk szakmai segítséget és adunk kölcsön más múzeumok számára műtárgyakat kiállítások rendezéséhez, természetesen a jogszabályok betartásával.
- Kapcsolatban állunk a Néprajzi Múzeummal, és annak munkatársával Bíró Gáborral, akik segítenek bennünket a Digitális Múzeum működtetésében.
- Varga János tagja a Helyi Értéktár Bizottságnak és az Új Beregi Élet szerkesztőbizottságának.
- Varga János a Városi Képviselő Testület Szociális-, Egészségügyi és Művelődési Bizottságának tagja.
- Varga János kurátorként működik közre a „Dolgozzál és Imádkozzál” alapítványban.
- Varga János kapcsolatban áll a „Cselekvő közösségek – aktív közösségi szerepvállalás” projekt Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei koordinátoraival.

Vásárosnamény, 2018. április 13.

Varga János
igazgató
Beregi Múzeum

A Beregi Múzeum 2018. évi működésének feltételei

A Beregi Múzeum a 2018. évben is folytathatja az előző évekhez hasonló színvonalú szakmai munkáját. Az önkormányzatoknak a muzeális intézmények fenntartására juttatott központi költségvetési támogatás, a múzeum saját bevételei, a pályázati források, valamint az Önkormányzat működési támogatása biztosítja a Múzeum törvényi előírásoknak megfelelő működését.

Az állami támogatás mértékének idei megállapításánál a döntéshozók 2 millió forinttal nagyobb összeget biztosítottak az Önkormányzatnak a Múzeum fenntartására (19.057.000 Ft); tehát a működés pénzügyi feltételei adottak.

A Beregi Múzeum az eddigi takarékos, a költségvetésben elfogadott összegek szigorú betartásával végrehajtott gazdálkodásával továbbra is megfelelően tud működni.

A múzeum működésének megvannak a törvényi előírásai, amelyet az ún. múzeumi törvény (1997. évi CXL. törvény) megfelelően részletez. A területi múzeumi besoroláshoz az abban felsorolt feltételeknek a Múzeum megfelel, és a cél az, hogy a jövőben is megfeleljen. A törvény kitér az infrastrukturális, személyi, nyitvatartási, szakmai, közművelődési stb. feltételekre is.

A fenntartó által engedélyezett létszám 7 fő. Ahhoz, hogy a törvényi előírásoknak, a szakmai, tudományos, közművelődési, múzeumpedagógiai és pályázati feladatok ellátásának megfelelőjünk, illetve az előirt nyitvatartási időt, kutató- és könyvtárszolgálatot ellássuk, a személyi állomány összetétele és mennyisége megfelelő.

A 2018. évi költségvetési rendeletben a munkatársak munkabér és járulék-kiadásai be vannak tervezve.

Vásárosnamény Város Önkormányzata mint járásszékhely település múzeumi feladatok támogatására 2017-ben 800.000 Ft-ot nyert. Intézményünk a pályázaton elnyert összegből a pályázati alcélok közül a „b) *Gyűjtemény-feldolgozást elősegítő szakmai munka támogatása*” alcélt kívánja megvalósítani, ezen belül pedig *a fejlesztéshez szükséges számítástechnikai eszközök beszerzését (számítógép, laptop, fényképezőgép, szkennel, szerver)*. 2018-ban a digitalizálási munkához szükséges eszközkészletünket szeretnénk bővíteni, melyhez a jelen pályázat jó lehetőséget kínál.

Természetesen a 2018-ban megjelenő pályázati lehetőségeket is szeretnénk kihasználni minél nagyobb mértékben, és múzeumi fejlesztésekre fordítani.

Múzeumi szolgáltatásainkkal (látogatók fogadása, foglalkozások, programok, terembérlés stb.) a bevételeink maximalizálására törekedünk.

Ebben az évben is folytatjuk a múzeumi műtárgy- és dokumentumanyag digitalizálását, valamint a raktárrendezést, és kitüntetett figyelmet fordítunk a műtárgyvédelemre, mind az eszközök, mind a személyi feladatok révén.

A dologi kiadások jelenlegi előirányzatai biztosítják a Múzeum működését.

A gyűjtemény rendkívüli nagysága és szakmai színvonala, az állandó és időszakos kiállításaink mennyisége és minősége, a programok lebonyolítása továbbra is két épületet igényel. Reméljük, hogy pályázati forrás nyílik a Máthé-kúria felújításához. Az épületek karbantartására a Múzeum és Fenntartó gondot fordít továbbra is.

A fentebbi feltételek biztosításával a Beregi Múzeum a jövőben a törvényben

előírtaknak megfelelően folytatja kutatási, feldolgozó, rendszerező, közművelődési, múzeumpedagógiai munkáját. Kiállításaiival, programjaival, múzeumi óráival és foglalkozásaival, projektjeivel szolgálja a város és Bereg lakosságát, valamint a messzebről idelátogatókat, a turisztikai vonzerő emelését aktívan és látványosan, szakmailag hitelesen végezve.

Vásárosnamény, 2018. április 13.

Varga János
igazgató
Beregi Múzeum

